

Blagoslovljene božične praznike

želita vsem cenjenim naročnikom, inserentom, čitateljem in prijateljem „Slovenskega gospodarja“

uredništvo in uprava

Po svetu

Nov načrt ameriškega predsednika Roosevelta za pomoč Angliji. Ameriški predsednik Roosevelt je izjavil, da ima pripravljen nov načrt za uspešno pomoč Angliji. Združene države bodo poslale vse novo izdelano orožje Angležem, katerim ga ne bo treba plačati. Po vojni bo Anglija posojeno orožje vrnila Ameriki proti odškodnini v denarju. Če bo pokvarjeno, ga bo nadomestila. S tem bo Veliki Britaniji več pomagano kakor z denarnim posojilom. Omenjeni Rooseveltov načrt bo predložen ameriškemu kongresu ali parlamentu v odobritev 3. januarja 1941.

Protialkoholno gibanje na Irskem. Med irskim ljudstvom je bilo nekdanjako razširjeno pijančevanje, ki je izviralo iz lastne osebne in ljudske slabosti in hkrati tudi iz političnih in socialnih razmer. Ta razvada se je tako močno razpasla, da je postala nevarna bolezen ljudskega organizma. Pravi prijatelji ljudstva so bodisi iz narodnih bodisi iz verskih nagibov odločno nastopali zoper to rak-rano na narodnem telesu. Zaslouelo je pred 100 leti ime kapucinskega patra Mathewa, ki je med irskim ljudstvom neumorno in uspešno deloval zoper pijančevanje ter zbiral svoje ljudstvo pod zastavo treznosti. Od tega velikega apostola treznosti započeto gibanje na Irskem ni več usahnilo. Po politični osvoboditvi Irske izpod angleške nadoblasti se je to gibanje ojačalo in zavzema vedno širše kroge. Nedavno

se je na vseučilišču v Dublinu ustanovila organizacija, ki nalaga svojim članom-dijakom dolžnost, da sodelujejo s sorodnimi organizacijami pri pobijanju alkoholizma. Ob ustanovitvi te dijaške organizacije je rekel jezuitski pater Gallagher: »Irska stoji pred važno vzgojno nalogo, da pobija povečanje uživanja alkohola med mladino. Vzrok za to je dejstvo, ker je uživanje alkohola zopet postalo moderno. Katoliški dijaki so poklicani, da obraču-

najo s to modo.« Uživanje alkohola je tudi med našim ljudstvom moda, katera se žalibog vedno bolj in bolj širi. Tej slabi modi je v velikem številu podlegla mladina, ki jo alkoholizem tira v nesrečo. Odpor zoper pijančevanje mora zato priti prav iz vrst mladine, drugače ne bo mogoče iztrebiti to zlo iz vrst našega ljudstva. Naj bi naše mladinske organizacije smatrale delo za iztreženje našega naroda kot eno svojih najvažnejših nalog v sedanjem času. Izpodrinimo slabo modo pijančevanja z dobro modo treznosti!

Grško letalstvo

Poročila o bojih med Grki in Italijani v Albaniji vedno govore o grškem in angleškem letalstvu, ki je v obilni meri pomagalo Grkom pri njihovih uspehih, posebno pri zavzetju dobro utrjenega mesta Podgradec in Korče. O grškem letalstvu smo do izbruha vojne z Italijo zelo malo čuli, saj je Grčija kot pomorska država bila znana bolj po svoji vojni in trgovski mornarici. Več kot o vojnem, smo čuli o grškem civilnem letalstvu, ker gredo preko Grčije mnoge prometne zračne linije iz Evrope na Vzhod.

Kdo razpolaga z grškim letalstvom

Letalstvo je v Grčiji postavljeno pod poveljstvo posebnega ministrstva za letalstvo, kar vsekakor predstavlja eno izmed zelo važnih pogojev za njegov predelek. Ministrstvo se deli na dva velika dela: ravnateljstvo za vojno letalstvo in ravnateljstvo za civilno letalstvo. Ostali odseki ministrstva so namenjeni tehnični službi, kot financiranju, gradbi, vremenoslovju in drugim panogam letalstva. Ministru za letalstvo pomaga pri njegovem delu stalni letalski svet kot posvetovalni organ, katerega predsednik je minister sam.

Organizacija vojnega letalstva

Generalni štab vojnega letalstva se deli na štiri oddelke, ki upravljajo z grško letalsko močjo. Ti oddelki so: oddelek za organizacijo

letalske moči in oskrbo materiala, obveščevalni oddelek, delujoči oddelek in šolski oddelek.

Celokupna letalska moč je razdeljena na deset edinic, izmed katerih šteje vsaka po tri skupine. Štiri edince se uporabljajo za sodelovanje s četami na zemlji, dve za sodelovanje z mornarico, dve edinci sta za lovskih aparatov za preganjanje sovražnega letalstva, ena edinica je za bombardiranje, ena pa služi za pouk.

Na vprašanje, s kolikimi aparati razpolaga grško vojno letalstvo, je danes ob dotoku novih naročil zelo težko odgovoriti. Italijani so cenili pred izbruhom vojne grško vojno letalstvo skupno na 120 aparatov, pristojevi pomorsko letalstvo (hidroplani). Danes pa računajo strokovnjaki, da ima grško vojno letalstvo vsekakor nad 300 aparatov prve linije.

Grško letalstvo ne razpolaga s svojo letalsko industrijo, zato so vsi tipi njenih letal tuji. Za preganjanje sovražnika (lovci) imajo poljska enosedelna letala PZL 24, dočim za bombardiranje uporabljajo izvrstna angleška letala tipa Bristol Blenheim in francoske lahke bombnike tipa Potez 63. Angleški bombnik Bristol Blenheim je dvomotoren, doseže 475 kilometrov brzine na uro, oborožen je z dvema strojnima puškama in nosi 600 kg bomb. Francoski Potez 63 je prav tako dvomotoren trosedežni bombarder z brzino 450 km na uro,

Naročnina »Slovenskega gospodarja« v letu 1941.

Celoletna naročnina 38 din, polletna 20 din in četrtletna 11 din. — Vsi celoletni naročniki, ki plačajo v decembru 1940 ali vsaj v januarju 1941 celoletno naročnino ali isto doplačajo, imajo pod dosedanjimi pogoji zavarovan svoj dom v slučaju požara za 1000 din.

dim. Po starih, škripajočih stopnicah me je peljal v neko podstrešno sobo.

Spalnica je bila zelo tesna. Pred posteljo je bila razprostrta bela kozja koža. Ob strani sta stala miza in stol.

Možakar je položil svetilko na mizo, nato mi je želel lahko noč in odšel. Po njegovem odhodu sem zaklenil vrata in odprl okno, da bi dobil nekaj svežega zraka. Nato sem potisnil mizo in stol k postelji. Na stol sem položil uro, denarnico in samokres, potem sem zaprl okno in se začel sladčiti.

Sveži zrak me je posvežil. Ker mi še ni bilo za spanje, sem tuhtal, kaj naj delam. Spomnil sem se, da imam še nekaj cigaret.

Segel sem v žep in z veseljem ugotovil, da so cigarete ostale suhe. Prižgal sem eno, zlezal v posteljo in ugasnil luč. Ko sem se nekoliko ogrel, me je spet prevzemal spanec. Ko sem cigareto do konca pokadil, sem bil že tako zaspan, da se nisem prav zavedal, kaj delam. Ostanek cigarete mi je padel na kozjo kožo.

Nekaj minut se že ležal z zaprtimi očmi. Nenadoma mi je udaril v nosster duh po dimu. Odprl sem oči, se nagnil na rob postelje in pogledal na tla.

Na prvi pogled sem ugotovil, da je dim povzročil ogorek cigarete, ki je zažgal kozje koccine. Tečiči cigaretni par je širil okrog sebe slabotno svetlobo.

Srce mi je nenadoma začelo močno utripati in po mi je zagonarilo. Le s težavo sem zadržal

krik. Zagledal sem koščeno roko, ki je segla izpod postelje in pogasila ognjene iskre.

Občutkov, ki so me v tem trenutku prevzeli, ne morem opisati. Kri mi je silila k srcu. Ves sem se tresel.

V sobi nisem bil sam. Pod menoj je ležal mož, ki je gotovo samo na to čakal, da bi jaz zaspal, in bi me potem izropal, morda celo — umoril.

Napenjal sem možgane, da bi našel kak izhod iz obupnega položaja. Ko sem vse pretuhtal, sem ugotovil, da imam neko prednost, ker sem imel samokres pri roki. V naslednjem trenutku sem se spomnil na to, da so morda naboji premočeni in nerabni. Poleg tega pa je tudi mogoče, da je v hiši več mož, ki bodo svojemu tovarišu pomagali. V tem primeru je moj položaj res brezupen. Pomagala bi mi kvečjemu kaka zvijača.

Spet sem začel razmišljati. Nenadoma mi je šnila v glavo nova misel, nakar sem si oddahnil. Nekaj minut sem še ležal, potem pa sem zbral vso korajžo in sem se v postelji naglo obrnil. Pri tem sem glasno požiral in mlskal, kakor da bi bil zelo žejen.

Potem sem se vzdignil v postelji, tipal po mizi in iskal vžigalnik. Ko sem prižgal luč, sem stopil iz postelje. Kolena so mi klecala, ko sem šel k obešalniku, na katerem je bila obešena moja obleka. Počasi sem se za silo oblekel. Medtem sem prisluškoval. Pod posteljo se ni nič zganilo, a vendar sem čutil, da me dve očesi jezno opazujeta.

leta 1790. strahovala v Franciji. Njeni člani so dobili naziv »soferji« zaradi tega, ker so mučili svoje žrtve s tem, da so jih z bosimi nogami postavili na razbeljeno žerjavico (francoska beseda »chauffere« pomenigreti).

Parfem iz listja jablan. Na Danskem je pričela neka tovarna za vonjave zbirati, ozir. kupovati listje jablan v velikih količinah. Cena je prav ugodna, zato so se cele pokrajine lotile nabiranja jesenskega odpadajočega listja jablan. Nek danski kemik je namreč ugotovil, da vsebujejo jablanini listi jeseni, ko odpadejo, nek poseben vonj. Obenem je odkril način, kako je mogoče pridobivati iz listja esenco, ki vsebuje nek poseben, zelo prijeten vonj.

Jubilej japonske vladarske hiše. Dne 11. ok-